

Argentinië

21 / 03 / 2013

Wijnbouw in Zuid-Amerika

- MEXICO
- PERU
- BRAZILIE
- URUGUAY
- ARGENTINIE
- CHILI

- Wijnbouw in Zuid-Amerika
 - MEXICO: stilaan beter
 - inheemse druivenrassen vervangen door Europese
 - PERU: ten Z van Lima
 - vooral muscat
 - Pisco: verstookte wijn

- Wijnbouw in Zuid-Amerika
 - BRAZILIE: 60.000 ha
 - Vooral ten Z van Sao Paulo
 - Zinfandel, CS, Riesling
 - URUGUAY: 20.000 ha
 - *Sauvignon Blanc*
 - *Merlot, CS, Tannat*

Wijnbouw in Zuid-Amerika voornaamste: **CHILI** & **ARGENTINIE**

Argentinië

Argentina Wine Regions

NORTH REGION
Salta
Catamarca

CUYO REGION
La Rioja
San Juan
North Mendoza
Central Mendoza
South Mendoza

PATAGONIA REGION
Neuquén
Río Negro
La Pampa

Geschiedenis

- **1556:** import eerste wijnstokken (Criolla) door Juan Cidron, een Spaanse priester
- **1853:** Introductie Franse druivenvariëteiten in Mendoza door Aimé Pouget
- **1884:** aanleg irrigatiekanalen
- **1885:** aanleg van spoorweg tussen Mendoza en de hoofdstad Buenos Aires ... en de vraag naar meer wijn steeg plots.

Geschiedenis

- 1920: een nieuwe invasiegolf, ditmaal Italiaans
- 20st eeuw: Tot 20 jaar geleden vooral wijn voor eigen verbruik (90l/inw/j) - geen export
- Nu is export voor de bodegas wel nuttig:
 - daling van het wijnverbruik tot 39l/inw/j
 - sterk gedevalueerde munt
 - investering van belangrijke buitenlandse drankengroepen (Moët et Chandon, Lurton, Piper Heidseck, Kendall, Jackson, ...)
 - kwantiteit daalt, kwaliteit stijgt

Argentinië

- **Wijngebieden**

1179 wijngaarden: 210.000 hectaren (gemiddeld 178 ha)

- slechts 126 van deze wijngaarden, goed voor een wijnoppervlakte van 17.000 ha, exporteren naar de Europese Unie

- Cijfers export Wijn:

1980: 220.000 hl

1997: 1.205.000 hl

Klimaat en bodem

- Grote verschillen zowel geografisch als klimatologisch
- Het droge en zonnige klimaat is zeer geschikt voor wijnbouw
- Door de weinige regenval (150 tot 400 mm) is irrigatie noodzakelijk. Het smeltwater uit de Andes zorgt voor een probleemloze (druppel)irrigatie

- Voordelen
 - **berglucht is droog en quasi ziektevrij**
 - **zuivere smeltwater van de Andes**
- Gevaren
 - regen valt geconcentreerd, soms als **hagel**
 - **de 'zonda', een verzengende hete, droge noordoostenwind**
- Aanleg nieuwe wijngaarden (omwille van t° en lage luchtvochtigheid) vooral:
 - op grotere hoogte
 - meer naar het zuiden

Bodem

- Bodem is veelal relatief jong en alluviaal, met in veel gebieden een vrij hoog percentage zand.
- Vrij rijke bodem → tamelijk hoge opbrengst
- Bodemverschillen:
 - verweerde rotsbodem van de Andes en mineralen
 - bij de bergen vinden we meer ronde stenen
 - in de valleien minder hard gestructureerde bodem

Ligging

- De hoogteligging (400 à 2000 meter):
 - lage luchtvochtigheid - minder kans op ziekten
 - extreem hoge temperaturen vermijden koele nachten
→ bevordert ontwikkeling van aroma's en zuren in de druif.

Wijnbouw

- Lage rendementen
→ beste wijnen
- Deels nog pergolasysteem =
oude Italiaanse systeem:
druiven groeien op ooghoogte
- Tegenwoordig steeds vaker
langs lage draden geleid =
gemakkelijker mechanische
oogst

Wijnbouw

- Intensiteit van wijnen is afkomstig van
 - 1) het intense zonlicht (rijping),
 - 2) de droge lucht (ziektevrij) en
 - 3) de verschillen in dag- en nachttemperatuur op deze hoogten (tragere rijping, behoud van zuren)
- Hoge temperaturen zijn waarneembaar:
 - zachte tannines in rode wijnen
 - vaak nogal agressieve alcohol in witte wijnen.

Druivenrassen

- de meest aangeplante druif is de CRIOLLA
 - oorsprong Criolla: conquistadores
 - Criolla vooral voor lokale consumptie
- TORRONTES, een fruitige en aromatische witte druif
→ aantrekkelijke wijnen
- BONARDA, een sappige rode Italiaanse druif →
levert soepele, betaalbare en gemakkelijk drinkbare
wijnen

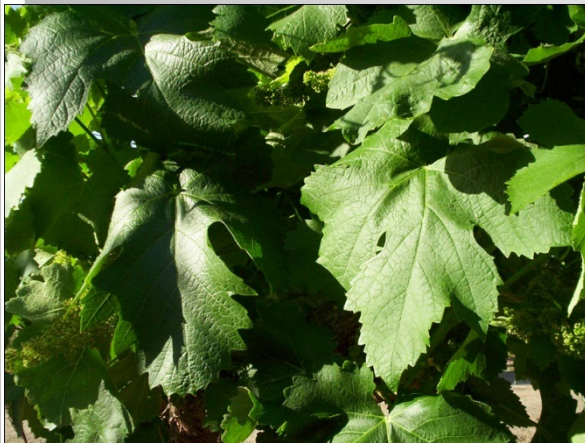
Druivenrassen

- De beste druif de MALBEC
 - dikhuidige druif → levert stoere en behoorlijk zware wijnen (Cahors-FR)
 - In warme klimaat van Argentinië levert deze druif veel rijkere en toegankelijker wijnen met elementen van pruimen en bramen
- Ook internationale druivenrassen als chardonnay, cabernet sauvignon en sinds kort de fruitige viognier.

Witte druivenrassen

- **Torrontés**

- Een kruising van criolla en moscatel de alejandria
 - drie mutaties:
 - torrontés riojano (meest gebruikt),
 - torrontés sanjuanino
 - en torrontés mendocino)
 - Geeft delicate en aromatische wijnen
 - Oudere stokken - minder rendement - betere wijnen
- Vooral in Cafayate Valley (70% van de productie).

- **Torrontes:**

- is gevoelig voor Botrytis
- tijdens het groeiseizoen moeten veel bladeren en trossen verwijderd worden
- in veel wijngebieden vervangt men de traditionele pergola's door het 'H-systeem'
- Deze cultivatietechniek
 - geeft minder schaduw,
 - maakt het sproeien makkelijker
 - en vereenvoudigt het oogsten van de druiven.

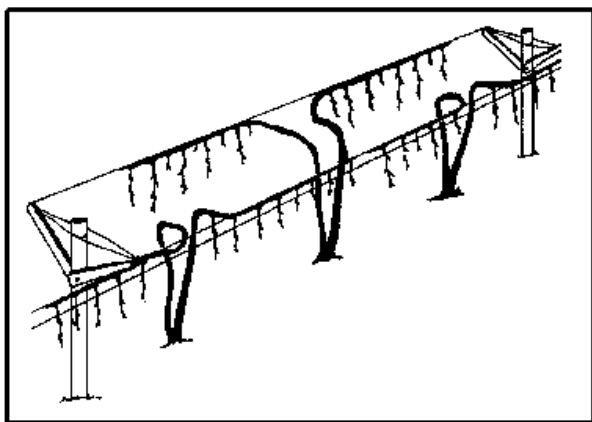

Figure 1. Geneva double curtain training system

Witte druivenrassen

- Chardonnay
 - Geeft soms zware wijnen
 - Verkiest frisse temperaturen
- Sauvignon Blanc
 - Voor fijnere aroma's in de sauvignonwijnen dient de wijn afkomstig te zijn van de koelere en vochtiger gedeelten van Mendoza (Salentein) of de hoogtes (soms 1100m) van Coloña en Luján (Norton)
- Ook Pinot Gris, Viognier, Chenin Blanc, Ugni Blanc en Sémillon vinden langzaam hun weg naar internationale erkenning!

Rode druivenrassen

- **Criolla en Cereza** worden nog steeds in grote getallen aangeplant voor bulkwijnen met een opbrengst van 210 tot 280 hl/ha

(Criolla grande)

Rode druivenrassen

Malbec

- 'úva francesa'
- geeft rode wijn en ook wat rosé
- belangrijkste druif van Argentinië
- Malbec:
 - in alle Argentijnse wijngebieden aangeplant, van Salta (N) tot in Rio Negro (Z)
- Het hart van de malbec-productie ligt echter in Mendoza (in Luján de Cuyo). Hier bevinden zich de oudste malbec-wijnstokken.

Malbec

- Gecultiveerd op verschillende bodemsoorten en klimaten.
- De verschillen in terroir zijn terug te vinden in de stijl van de wijnen:
 - fruitig en licht gestructureerd
 - krachtig, diep gekleurd, met hout-lagering en groot bewaarpotentieel
- Argentijnen prefereren tanninerijke stijl die goed combineert met vleesgerechten
- De geëxporteerde Malbec is doorgaans zachter en minder tanninerijk.

- **Malbec**
- **Verschillen met de Franse Malbec:**
 - De Argentijnse malbecs zijn rijker, bezitten meer alcohol en zijn vooral zachter en rijper
 - Ook het uitzicht van de druif zelf verschilt
 - De Argentijnse malbec heeft kleinere trossen met kleinere bessen.

Bonarda

- Vermoedelijk uit Frankrijk (1850)
- Ook als tafeldruif
- Veel aangeplant
- Gemakkelijke druif, lage kost
- Overvloedige opbrengst
- Vooral gebruikt voor goedkope wijn
- Krachtige druif
- Tegenwoordig veel in blends met sangiovese en barbera.
- Geven donkere wijnen met veel fruitige en aardse toetsen en rijpe tannines

Cabernet Sauvignon

- Buitenlandse investeringen - kwaliteitswijn
- In NW van Argentinië bevat de Cabernet een indrukwekkende kleurintensiteit met aroma's van braambessen en groene peper
- Meer in Z in Cuyo (Mendoza, San Juan, La Rioja) wordt de variëteit fruitiger met noten van rijpe kers
- Nog meer Z van Patagonië: nog intenser aroma's met minerale en aardse tonen
- Rijping op hout en fles geven de Cabernet een speciale elegantie, met aroma's van tabak, leer en specerijen..

Merlot

- voorkeur voor hooggelegen en frisse 'terroirs'
- Zoals Uco Vallei en in het bijzonder Patagonië
- Met een verfijnde oogst (veel druif en weinig steeltjes) kan de Merlot resulteren in een fijne wijn, met een intense doch zachte smaak
- Aroma's doen denken aan zoete peper, ceder, frambozen en kruiden

Tempranillo

- verassend veelzijdige en populaire druif
- Dit type wijn wordt wereldwijd niet veel gemaakt Argentinië is na Spanje de tweede producent
- Met een juiste rijping op hout: hoge kwaliteit en lange bewaarcapaciteit (hints van zoethout en geroosterd brood)
- Een jeugdige Tempranillo biedt simpele maar fruitige aroma's van framboos en braam

Pinot Noir

- vaak gebruikt als basis voor de beste sprankelende wijnen
- ook gebruikt voor het maken van top-kwaliteitswijnen.
- de kleur varieert van robijn- tot dieprood
- heeft in alle gevallen aroma's van framboos, (rode) biet en aarde.

Sangiovese

- Druif met kwaliteitspotentieel
- Jonge: aroma's van viooltjes en bramen
- Rijping op hout voegt complexere nuances toe zoals rozijnen.

Wetgeving

- Tot 1998: DOC's nationaal nog niet vastgelegd
- 1993: afzonderlijke wijngebieden binnen hun gebied een eigen DO gekregen:
 - Lujá de Cuyo en San Rafaël waren de eerste
 - het toetreden tot de DO is vrijwillig,
 - de controle gebeurt niet van staatswege
- De Argentijnse wijnen worden ingedeeld in 3 categorieën :
 - 1.Vino común (gewone wijn, tafelwijn)
 - 2.Vino no común (bijzondere wijn)
 - 3.Denominacion de Origen Controlada (DOC)

Wetgeving

- Instituto Nacional de Vitivinicultura (decreet van 14/01/2004)
- Legt indicatie op etiketten:
 - Indication de Procedencia (IP)
 - Indication Geografica (IG)
 - Denominacion de Origen Controlada (DOC)

Wetgeving

- Toegelaten druiven tot de DOC :
 - **Rood**: Malbec, Merlot, Cabernet Sauvignon, Syrah, Pinot Negro, Tannat, Barbera, Cinsault
 - **Rose**: Malbec
 - **Wit**: Chardonnay, Sauvignon, Sémillon, Riesling, Torrontes Riojana, Pinot Blanco

Wijnbouw heden

- *Moderne apparatuur*
- Investerings in vinificatie-apparatuur.
- Roestvrij staal, koeling en controle vergistingstemperatuur zijn nu eerder norm dan uitzondering.
- In het warme, droge klimaat van Argentinië verliezen de druiven snel hun natuurlijke zuurtegraad
- Oplossingen:
 - eerder oogsten
 - vroeg in de ochtend oogsten
- dé manier voor fysiologisch rijpe druiven.

Wijngebieden Argentinië

- Cafayate
- Catamarca
- Jujuy
- La Pampa
- La Rioja
- Mendoza
- Patagonië
- Rio Negro
 - Salta
 - San Juan
 - Tulum Valley
- Tupungato
- Uco Valley

Wijngebieden

Noord-westelijke regio

JUJUY

- Vooral tafeldruiven rond het stadje El Carmen
- weinig wijn

SALTA – bakermat van de torrontés

- megalomaan hoog gevestigde wijngaarden
- Toppunt is op 3015 meter, de hoogste ter wereld
- Cafayate vallei ligt op korte afstand van Salta
- Ondergrond bevat gele, rode en groene vulkanische rotsformaties in de meest grillige vormen
- De wijngaarden (circa 1.800 ha) in de Cafayate vallei hebben een zand-steenachtige vlakke bodem
- Grote variatie in de dag- en nachttemperatuur: overdag 35-38 graden; 's nachts 12-20 graden Celsius
- Gemiddeld 345 dagen per jaar zon
- Een van de droogste wijngebieden van Argentinië.

Torrentés wijngaard omgeven door cactussen

Rechts: Salta!

CATAMARCA

- Mijnbouw en veeteelt
- Toch maken de extreme temperaturen en de bodem van zand en zachte klei Catamarca zeer geschikt voor wijnbouw, ook al valt de productie in het niet bij de naburige wijnstreken Mendoza en Salta.
- Vooral Shiraz en Cabernet Sauvignon worden fanatiek aangeplant. Als vervangers van de tafeldruiven en rozijnen, de traditionele landbouwproducten van Catamarca.
- wijngaard oppervlakte van circa 4000 ha.
- De wijngaarden liggen tussen twee rivieren.

CAFAYATE

- Cafayate is gelegen in de Colchaqua Vallei
- Ong. 1700 meter boven de zeespiegel
- Naast Mendoza is dit een van de bekendste wijngebieden van Argentinië, ook in kwalitatief opzicht
- De bekendste soort wijn is de witte jonge droge wijn van de Torrontes druif, maar daarnaast zijn er nog veel meer soorten wijn van onder andere de druiven Malbec, Cabernet Sauvignon, Tannat en Syrah.
- In Cafayate maakt men nog geen 5% van de totale Argentijnse wijnproductie.

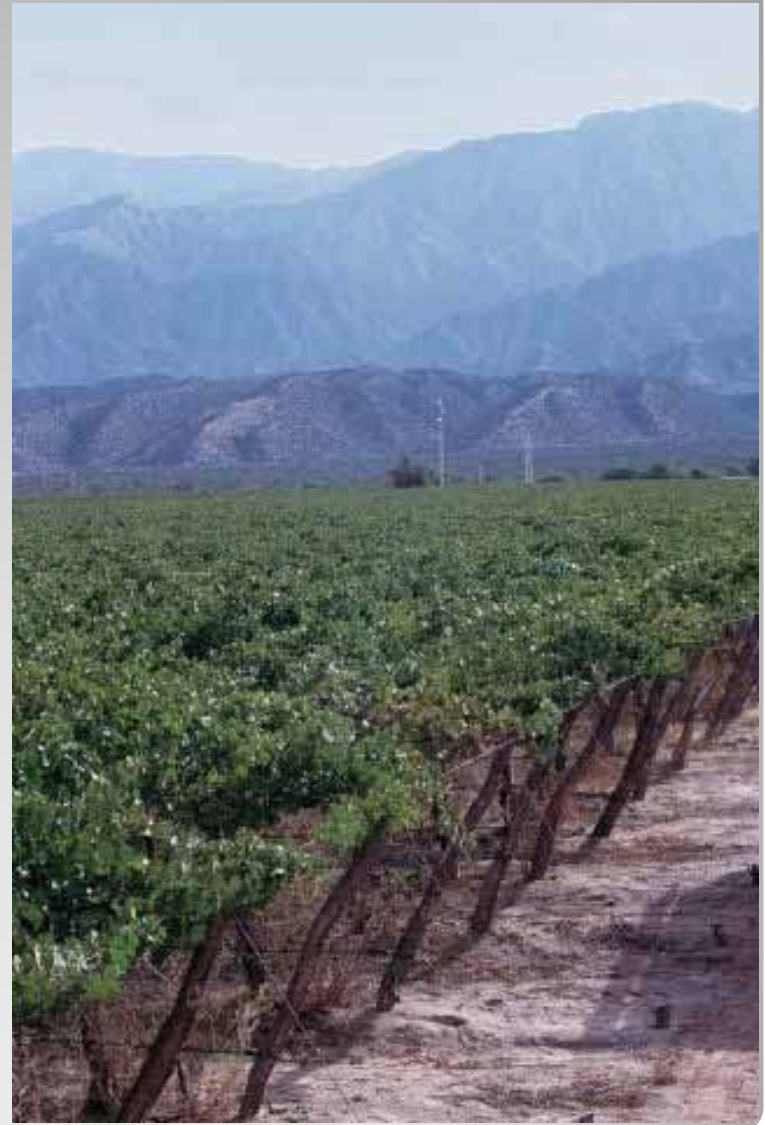
Links (plein van Cafayate)

Rechts (bodega Etchart te Cafayate)

LA RIOJA

- Korte winters en snikhete zomers
- beslaat 3.6% van het totale wijngaardopp.
- ligt tussen twee bergformaties in de Famatina Vallei
- Droog (130 mm regen) met gemid. t° van 10 C°
- Voornaamste witte wijndruif is torrontés.
- Lokaal torrontés riojano genoemd – onderscheid van torrontés in Cafayate en San Juan
- Ook muscat d'alexandrie, Barbera en Bonarda.
- De wijngaarden zijn in pergolavorm aangelegd (ook wel parralvorm genoemd)
- Klassieke vloedirrigatie.

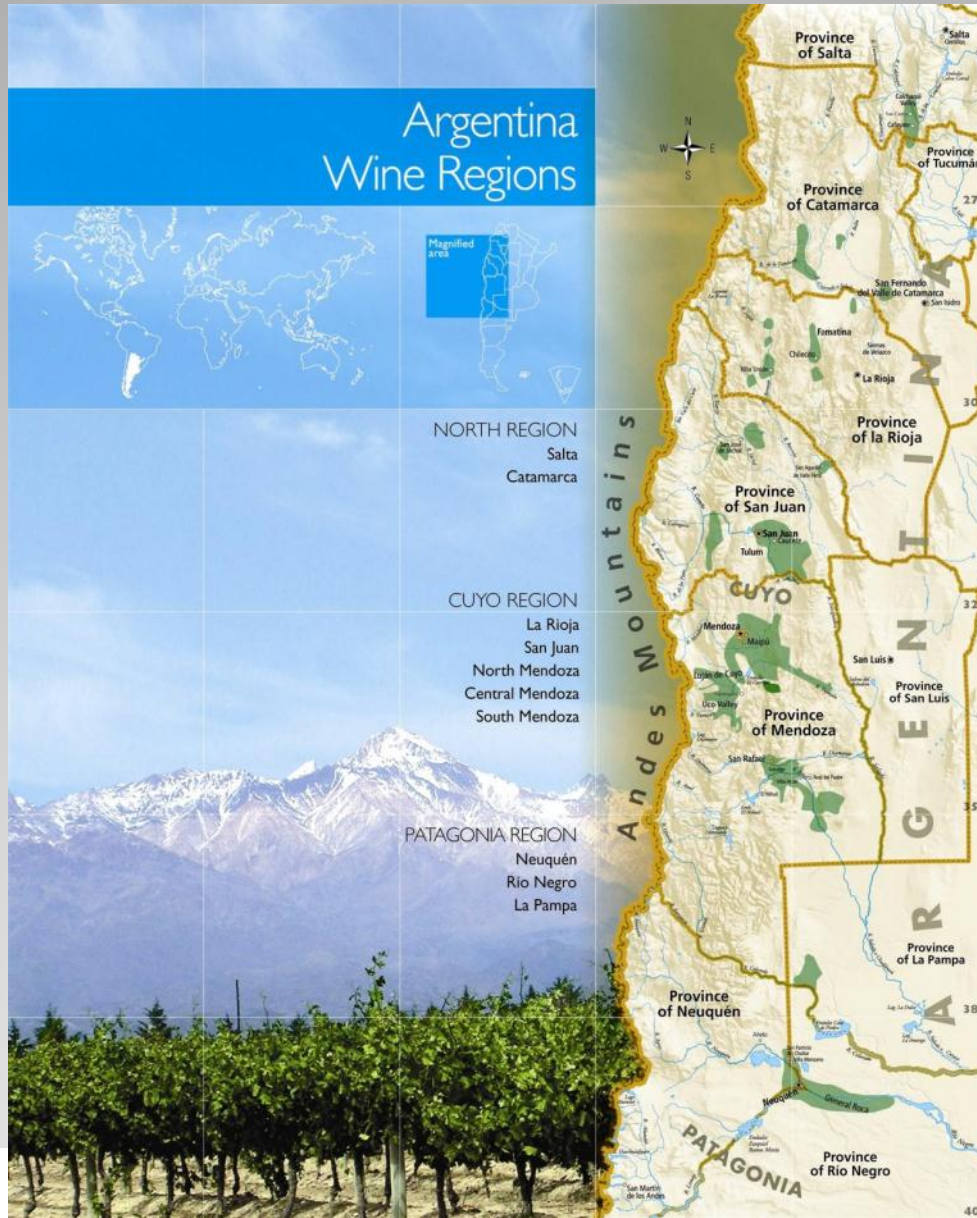
Argentina Wine Regions

NORTH REGION
Salta
Catamarca

CUYO REGION
La Rioja
San Juan
North Mendoza
Central Mendoza
South Mendoza

PATAGONIA REGION
Neuquén
Rio Negro
La Pampa

San Juan

- Land van de zon – heet en droog
- Levert fruit, olijven en karaktervolle wijnen die rijke en rijpe tannines met goede textuur bezitten
- ong. 46.000 ha wijngaarden – toekomst 60.000 ha
- Eenvoudige druivenrassen vooral voor blends (binnenlandse consumptie)
- Druivenrassen: pedro giménez, moscatel de alejandria en de torrontés sanjuanino.
- steenachtige kleibodem van de valleien Tulum en Ullum en de steenachtige Zonda Valley
- Rond 650m h
- Nieuwe wijngaarden met kwaliteitsdruiven zoals cabernet sauvignon, malbec, tannat, greco nero en syrah.
- Druppelirrigatie uit de Rio San Juan
- De wijnbedrijven gebruiken nieuwe geënte wijnstokken, verbeterde pergolasystemen en nieuwe cultivatiemethoden.

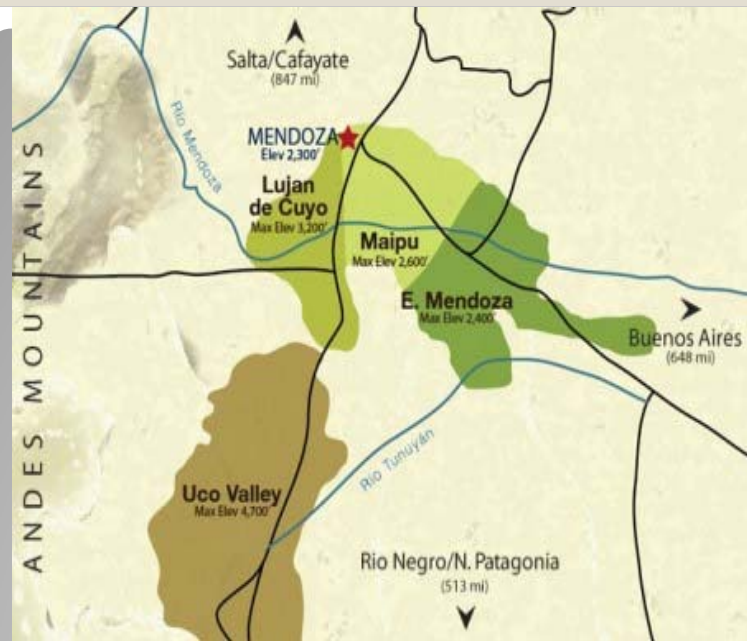
Centrale regio

Mendoza

- telt 5 wijngebieden - totaal 140.000 ha

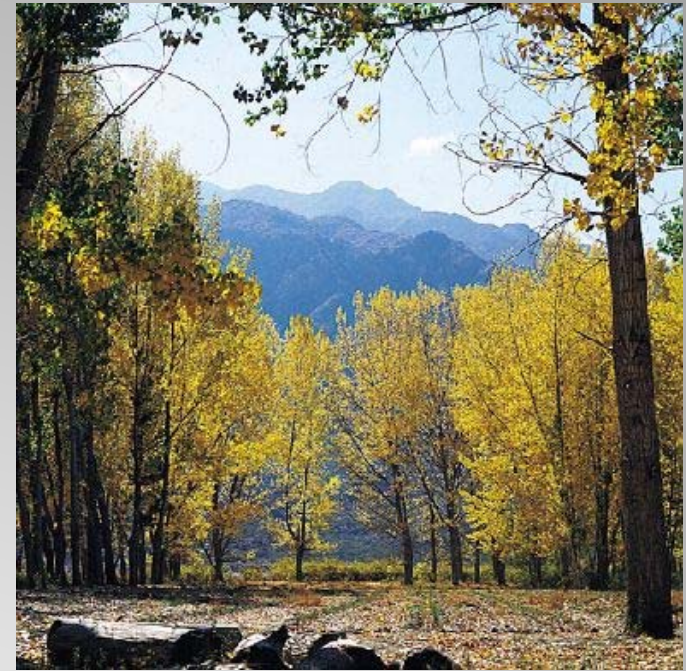
Noord-Mendoza

- heeft de laagst gelegen wijngaarden (550 tot 700) die water uit de rivier gebruiken
- 14.000 ha wijngaarden
- glooiende heuvels
- ondergrond speciaal geschikt voor de cultivatie van druivenrassen zoals: chenin, pedro giménez, ugni blanc en torrontés.

Upper Mendoza River

- 24.000 ha wijngaarden
- Nabij Mendoza op de 33ste breedtegraad
- Gemiddelde t° is 15 graden Celsius
- Duurste wijngaarden liggen rond Luján de Cuyo
- Bodem kan sterk variëren, zelfs op één wijnbedrijf: van ondiepe, arme steenachtige bodem tot diepe toplagen van 1.5 meter
- Beste ondergrond: zandachtige rotsbodem
- De hoogte varieert sterk van 900 tot 1.100 meter
- Malbec is de belangrijkste druif
- Veel wijnstokken: oud met hoge plantdichtheid
- Andere druivenvariëteiten: cabernet sauvignon en syrah voor rode wijn en voor witte semillon, chardonnay en sauvignon blanc.

Lujan de Cuyo

Mendoza

Uco Valley

- ZW van Mendoza ts 33.5 en 34ste breedtegraad
- 13.000 ha wijnstokken in de departementen Tunuyán, Tupungato en San Carlos
- Hoogte varieert tussen 800-900 m in Tumuyán met wijngaarden op steenachtige kiezelbodem,
- tot 1.500 meter dichtbij Tupungato, waar we vooral ronde stenen in de wijngaarden vinden
- Goede rode en witte wijnen met bewaarpotentieel
- Vooral Tupungato en La Consulta staan in de belangstelling van investeerders om nieuwe wijnbedrijven te vestigen
- Kwaliteitsdruiven: Sémillon, malbec, chardonnay, merlot, cabernet sauvignon en syrah.

Uco Valley

Oost Mendoza

- zeer uitgestrekt gebied met 68.000 ha wijngaarden op de 33ste breedtegraad
- behoort tot de laagste van Mendoza tussen de 640 meter met een diepe onderlaag tot een meer steenachtige bodem op 750 meter boven zeeniveau
- In dit relatief vlakke gebied haalt men het water voor irrigatie uit de Tunuyán-rivier
- Men maakt hier vooral tafelwijn en geen kwaliteitswijnen.

Zuid-Mendoza – San Rafaël

- 22.000 ha op kiezel en vruchtbare alluviale zandgrond
- Het water voor de irrigatie pompt men uit de Atuel en Diamante-rivier
- De wijngaarden liggen op 450 meter tot op 800 meter boven zeeniveau
- De gemiddelde temperatuur bedraagt 15 graden Celsius
- Vooral Chenin voor witte en de beste rode wijnen zijn Malbec en Cabernet Sauvignon.

San Rafaël

Zuidelijke Regio

Patagonië

- Streek van de pinguïns
- de krachtige Antarctische winden geven de wijnen uit deze streek een bijzondere structuur en een geheel eigen karakter
- Patagonië is gelegen op een hoogte van 300 meter boven zeeniveau
- Fruitteelt (appels en peren)
- De bodem is er zanderig en alluviaal.

RIO NEGRO

- De Alto Valle (Hoge Vallei, 370 m boven zeeniveau) is een langgerekte oase waar veel wijn wordt gemaakt
- De hoogvlakte is 120 kilometer lang en meet op zijn breedste stuk 8 kilometer.

(foto: Rio Negro)

